

VRV publiceert fokwaarden karkas met vaste en Vlaamse referentiebasis

Karkasindexen belicht

Zowel VRV als het Belgisch-witblauwstamboek te Ciney berekenen fokwaarden voor karkasgewicht. Alhoewel het schattingsmodel en de erfelijkheidsgraad karkasgewicht gelijk zijn, verschillen de basis, de publicatiegrens, de fokwaarde en dus ook de interpretatie.

tekst **Guy Nantier**

Sinds april 2012 berekent VRV fokwaarden karkas voor ki-stieren in het Belgisch-witblauwras. Hiertoe worden de slachtgegevens van de Interprofessionele Vereniging voor het Belgisch vlees (IVB) gekoppeld aan de afstammingsregistratie bij VRV.

Het gebruikte schattingsmodel alsook de gebruikte erfelijkheidsgraden door VRV zijn vergelijkbaar met deze gehanteerd door het Belgisch-witblauwstamboek te Ciney. De overige elementen in de fokwaardeschatting zijn echter verschillend (zie tabel 1). Zo zijn er ondermeer verschillen in het gebruik van de basisgegevens, de geschatte karkasmerken, de referentiebasis en de gehanteerde publicatiegrenzen. Het resultaat is een verschillende fokwaarde voor eenzelfde stier en een andere eindrekening.

Basisverschil 20 kilogram

In Vlaanderen worden op jaarbasis evenveel mannelijke als vrouwelijke witblauwen geslacht, zo'n 50.000 in elke categorie (ADLV, 2012). In Wallonië worden in de slachthuizen voor driekwart witblauwe stieren of zo'n 60.000 stuks geslacht

(CW3C, 2012). Het legt meteen een verschil bloot tussen de Vlaams-Nederlandse en Waalse aanpak. VRV neemt de gegevens van vrouwelijke slachtdieren als voorspeller mee in de fokwaardeschatting van de ki-stieren. Het stamboek in Ciney gebruikt enkel de data van mannelijke slachtdieren.

De gebruikte slachtgegevens in de fokwaardeschatting betreffen, zowel in Vlaanderen als in Wallonië, raszuivere witblauwen die in de Seurop-hoofdklasse S vallen met een vetheidsklasse 2. Er is wel een verschil in referentiegewicht van de stieren op 20 maanden: zo wegen de stieren op basis van het warmgeslachtgewicht gemiddeld 20 kilogram zwaarder in Vlaanderen dan in Wallonië. Het warmgeslachtgewicht is hierbij omgerekend naar de Europese standaardaanbiedingsvorm 0. Met andere woorden: het gewicht is gecorrigeerd voor de aanbiedingsvorm in relatie tot de vetheidsklassen.

De slachtgewichten worden naar de fokwaardeberekening toe gecorrigeerd voor bedrijfsinvloeden en leeftijd. Economisch gezien is de fokwaarde voor karkasgewicht veruit de belangrijkste voor gebruik in de praktijk. Het karkasgewicht

samen met de leeftijd bij slachting geeft immers een indicatie van de groei. De fokwaarden voor bevelesheid (het karkasrendement) en vetheidsklasse (het vet in en op het karkas) op basis van klassen en subklassen zijn voor de praktijk minder relevant. 97 procent van de stieren van het Belgisch-witblauwras wordt in Vlaanderen in de S-klasse geïnclassificeerd en 98 procent van de S-stieren bezit een vetheidsklasse 2 of licht vet. De bijkomende indeling in subklassen (-/=/+), zowel voor bevelesheid als vetbedekking, is bovendien optioneel en wordt niet in alle slachthuizen toegepast.

Eindrekening verschillend

VRV werkt voor de presentatie van de fokwaarden met een vaste referentiebasis. Deze wordt gevormd door de fokwaarden van de stieren geboren in 2005 op 100 te zetten. In het Waalse model is de referentiefokwaarde mobiel en gelijk aan het gemiddelde van alle berekende fokwaarden van de stieren.

Voordeel van een vaste basis is dat de fokwaarden niet van berekening tot berekening wijzigen, tenzij er bijkomende gegevens zijn. Bij een mobiele basis verandert

Tabel 1 – Verschillen in aanpak karkasindexen VRV en herdbook BBB

gebruikte data	slachtgegevens	VRV (CRV) Vlaanderen	HB BBB (ULg) Wallonië
	mannelijke dieren	ja	ja
	vrouwelijke dieren	ja	nee
	correctie gegevens	bedrijf en leeftijd	bedrijf en leeftijd
	referentieleeftijd stieren	20 maanden	20 maanden
	referentiegewicht (kg) stieren	478	458
	referentie bevelesheid (Seurop)	klasse S	n.v.t.
	referentie vetheidsklasse (Seurop)	klasse 2	n.v.t.
geschatte kenmerken	karkasgewicht (kg)	warm geslacht	warm geslacht
	bevelesheid (Seurop)	ja	nee
	vetheidsklasse (1 tot 5)	ja	nee
schattingsmethode	BLUP-animal model	ja	ja
erfelijkheidsgraad	karkasgewicht (kg)	0,20	0,21
	bevelesheid	0,33	n.v.t.
	vetheidsklasse	0,30	n.v.t.
fokwaarden	publicatiegrens 1 (% betrouwbaarheid)	60	50
	publicatiegrens 2	nakomelingen op min. 5 bedrijven	min. 10 nakomelingen op 5 bedrijven
	referentiebasis	vast	mobiel
	referentiefokwaarden 100	gemiddelde geboortjaar 2005	gemiddelde alle stieren
	standaardafwijking 10 indexpunten karkasgewicht	18,2 kg	19 kg
	genetisch effect bij de nakomelingen	de helft van de fokwaarde	de helft van de fokwaarde
	standaardafwijking 10 indexpunten bevelesheid	1 subklasse (-/=/+)	n.v.t.
	genetisch effect bij de nakomelingen	de helft (1/2)	n.v.t.
	standaardafwijking 10 indexpunten vetheidsklasse	1 subklasse (-/=/+)	n.v.t.
	genetisch effect bij de nakomelingen	de helft (1/2)	n.v.t.

n.v.t. = niet van toepassing

de fokwaarde altijd, zelfs wanneer er geen informatie bij komt.

Een genetische spreiding van 10 indexpunten bedraagt in de fokwaarde karkasgewicht van VRV 18,2 kg. In de Waalse fokwaardeschatting is de genetische spreiding van 10 indexpunten vergelijkbaar: 19 kilogram. Het te verwachten genetisch effect bij de nakomelingen is daarvan de helft; een nakomeling krijgt immers slechts de helft van de genen van zijn vader mee, de andere helft komt van de moeder.

Een voorbeeld ter illustratie: Kubitus de Bray bezit in de VRV-lijst een fokwaarde karkasgewicht van 110 indexpunten. Het te verwachten genetisch effect bij de nakomelingen ten opzichte van het referentiegemiddelde is 9 kg of de helft van 18,2 kg. Slachtstieren met Kubitus als vader zullen dus 487 kg wegen ten opzichte van het referentiegemiddelde 100 dat 478 kg karkasgewicht vertegenwoordigt. Kubitus de Bray bezit in Wallonië een fokwaarde karkasgewicht van 104 indexpunten of plus 8 kilogram karkasgewicht bij een referentiewaarde van 458 kg. Het eindresultaat aan de Waalse slachthaak is 462 kg (458 + 8/2).

Het moet herhaald: het hoger te verwachten karkasgewicht is het (omgerekende) warmgeslachtgewicht en niet het koudgeslachtgewicht, het gewicht waarop de veehouder in de regel wordt uitbetaald. Dat is zo'n twee gewichtsprocent lager.

Realiteit dikwijls anders

Dezelfde lezing met betrekking tot het genetisch effect geldt ook voor de fokwaarde beveelsheid en vetheidsklasse. Zo vererft een stier met een fokwaarde beveelsheid tussen 120 en 130, zoals Obus de Somme (122), een S+ karkaskwaliteit ten opzichte van de referentiekwaliteit S0 (of tweemaal de standaardafwijking van één subklasse gedeeld door 2).

naam stier	vader	betr.	karkasgew.	beveelsheid	vetbedekking
Valli van Terbeck	Ajuste	87	120	106	101
Petulant d'Anixhe	Gabin d'Offoux	65	117	86	91
Fakir de L'Hez Kernai	Notez Le	94	116	103	99
Tison de Wihogne	Torrero	89	115	93	100
Nounours de Wihogne	Buffalo	66	114	97	89
Baron du Bois Bauloye	Affute	74	114	100	113
Elan de St. Fontaine	Brutal	89	114	108	101
Gratin de Nochet	Bijou de Nochet	88	114	111	108
Illico de Renval	Fakir	82	114	108	104
As de Trefle du Vanova	Dandy	81	113	106	89
Jaguar 7764 Pierrecome	Wait and See	75	113	102	103
Dicton 8201 du Coin	Falco Haghorst	83	112	98	92
Pacifique de My	Junior de La B.	64	111	96	99
Carillon de Somme	Pastis de Franc	60	111	90	102
Arlequin des Peupliers	Bruegel	84	111	102	102
Imprudent 2810 de Somee	Ajuste	85	111	108	101
Elogieux du Fond de Chêne	Napoleon	73	111	96	94
Valliant du Carrefour	Savant	75	110	108	98
Heros du Peroy	Davidson	87	110	101	108
Kubitus de Bray	Empire d' Ochain	64	110	98	100

Tabel 2 – Meest positieve vererfers voor karkasgewicht uit de VRV-lijst. De volledige lijst is terug te vinden op www.crv4all.be

Een stier met een fokwaarde tussen 70 en 80, zoals de oude Acajou de Somme (82), vererft op deze wijze een S-karkas. Evenzo voor de fokwaarde vetbedekking (vetheidsklasse). Echter, daar waar de veehouder zich bij de fokwaarde beveelsheid financieel nog iets zou kunnen voorstellen door bijvoorbeeld naar een hoger rendement of S+karkas te fokken, geldt dat niet bij de fokwaarde vetheidsklasse. Tegenover het fokken naar een hogere vetheidsklasse staat momenteel geen financiële meerwaarde, want voor vlees met een vetrandje bestaat geen maatschappelijke acceptatie.

Het moet duidelijk zijn dat de gevolgen van selectie op karkasgewicht in Vlaanderen of Wallonië niet identiek zijn. Ondanks de verschillen is de kwalificatie van de stieren – negatief, gemiddeld of positief scorende vererfers – in beide lijsten

nagenoeg gelijk. Adajio de Bray en Imperial de l'Ecluse bijvoorbeeld behoren in beide lijsten met hun fokwaarden tot de groep van gemiddelde vererfers. Valli van Terbeck behoort in beide lijsten tot de top, Fartaban du Bronheit is in beide lijsten een flop.

In beide gevallen geldt eveneens dat de fokwaarden een afspiegeling zijn van de genetische vererving als alle witblauwen van de respectievelijke populaties volgens toeval met elkaar paren (inteltcoëfficiënt nul) en alle niet-genetische omstandigheden zoals voeding, diergezondheid of huisvesting gelijk zijn. De realiteit is anders en dat verklaart waarom op het individuele bedrijf het genetisch potentieel van de dieren, in zowel Vlaanderen als Wallonië, niet altijd of slechts gedeeltelijk tot uitdrukking komt. Veeverbetering en goed management gaan hand in hand. |

